

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla. 04.08.2025

Orhan Sarıbal
Bursa Milletvekili

Türkiye’de son üç yılda orman yangınlarında yaşanan artış, doğal varlıklarımızın, halk sağlığının ve ekosistem dengesinin ciddi şekilde tehdit altında olduğunu göstermektedir. 2023 yılında 1.419, 2024 yılında yüzde 78 artışla 2.529, 2025 yılında ise henüz yıl bitmeden 3.000’in üzerinde orman yangını meydana gelmiştir. Binlerce hektarlık alan kül olurken, onlarca canlı türü yaşam alanlarını kaybetmiş, bazı bölgelerde can kaybı da yaşanmıştır. Ancak kamuoyunun da yakından izlediği üzere, yangınlara müdahalede özellikle havadan müdahale kapasitesinin yetersiz kaldığı görülmüştür.

Orman Genel Müdürlüğü’nün (OGM) hava filosuna ilişkin Sayıştay raporlarında yer alan bulgular, 2016-2023 yılları arasında Savunma Sanayi Destekleme Fonu’ndan yaklaşık 347 milyon dolar ödeme yapılmasına rağmen envantere tek bir uçak ya da helikopter alınmadığını ortaya koymuştur. Bu durum kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını sorgulanır hale getirmiştir. Ayrıca ormanlardan elde edilen gelirlerin, ormanları korumak ve yangınlarla mücadele amacıyla kullanılmadığına dair bulgular, sistemsal bir sorun olduğunu ortaya koymaktadır. Bütün bu felaketlerin arkasında derin bir liyakat krizinin yattığını, İzmir ve Eskişehir’de müdahale sırasında yaşanan ölümler de göstermektedir. Türkiye’de orman planlamasının (amenajman) uzun süredir bilime ve ekolojik dengelere göre yapılmadığı, yangına dayanıklı türlerin kullanımı, orman yollarının stratejik olarak planlanması, yerel toplulukların sürece katılımı gibi temel unsurların yıllardır göz ardı edildiği de ortaya çıkmıştır.

Bu kapsamda;

1. 2025 yılının ilk 7 ayında, Türkiye genelinde çıkan orman yangını sayısı ve yanan ormanlık alan miktarı nedir? Hangi iller en fazla etkilenmiştir?
2. Bu yangınlara toplam kaç gün, kaç saat boyunca havadan müdahale edilmiştir? Hangi tip ve sayıda araç kullanılmıştır?
3. 2025 yılı itibarıyla Orman Genel Müdürlüğü envanterinde kaç adet yangın söndürme uçağı ve helikopteri bulunmaktadır? Bu araçlar kamu mülkiyetinde midir yoksa kiralama yöntemiyle mi kullanılmaktadır?
4. Sayıştay’ın yayımladığı raporlarda yer alan, Savunma Sanayi Destekleme Fonu’ndan 8 yılda yapılan 347 milyon dolarlık ödeme karşılığında hiçbir hava aracı alınmadığına dair bakanlığınız bir inceleme veya soruşturma başlatmış mıdır?
5. 2024 ve 2025 yıllarında yangın söndürme hizmetleri kapsamında yapılan hava aracı kiralama ihaleleri hangi firmalara verilmiştir?

6. Bakanlığınız ve Orman Genel Müdürlüğü'nün 2024 ve 2025 yıllarında yangın söndürme çalışmaları için yaptığı toplam harcama miktarı nedir?
7. 2020-2024 yılları arasında endüstriyel odun üretiminde ormanlardan elde edilen toplam gelir ne kadardır?
8. Bu gelirlerin ne kadarı orman yangınlarıyla mücadele, ormanların korunması ve yeniden ağaçlandırma çalışmalarına harcanmıştır?
9. Bakanlığınızın son 5 yılda orman yangınlarıyla mücadele kapsamında hazırladığı stratejik plan, risk haritaları ve erken uyarı sistemlerine dair çalışmalar nelerdir?
10. Orman köylülerinin yangın öncesi ve sonrası süreçlerde rolü nedir? Yerel toplulukları sürece dahil eden bir politika geliştirilmesi planlanmakta mıdır?
11. Orman Genel Müdürlüğü bünyesindeki orman işçisi sayısını artırmaya yönelik bir planlamanız bulunmakta mıdır?
12. OGM'nin elde ettiği karı yangın söndürme uçaklarına değil faize yönlendirdiği iddiası doğru mudur?
13. Orman planlaması (amenajman) süreçlerinin son yıllarda bilimsel kriterler ve ekolojik dengeler gözetilerek yapılmadığı, yangına dayanıklı türlerin tercih edilmediği, orman yollarının stratejik olarak planlanmadığı ve yerel toplulukların sürece katılımının sağlanmadığı yönündeki eleştiriler Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmekte ve bu eksikliklerin giderilmesine yönelik herhangi bir adım atılmakta mıdır?
14. Son yıllarda çıkan orman yangınlarının bazılarıyla ilgili kamuoyunda sabotaj ve rant amacıyla çıkarıldığı yönünde ciddi iddialar gündeme gelmektedir. 2020-2025 yılları arasında yangın çıkan alanların ne kadarı mevcut maden ruhsatı alanları, enerji yatırımları, turizm tahsisleri ya da imar planı değişikliği yapılmış bölgeler ile çakışmaktadır? Hangi illerde yangın alanları ile maden ruhsat sahalarının çakıştığı en yüksek orandadır? Bu yangın bölgelerinde son 5 yılda acele kamulaştırma, imar planı değişikliği ya da kamu yararı kararı alınmış mıdır?